

11. lokakuuta 2010

Ei kasvottomia kannanottoja

Merja Kupari (2010) Peppu rusetilla. Akryyli.

Ei täällä Ketään ole.

Probleemiryhmä Galleria Uusikuvassa 17.10 saakka

Tiina Pensola, Merja Nykänen, Merja Kupari ja Ritva Jalava. **Merja Nykänen** ei arkaile rankkojen aiheiden edessä. Madonna-installaation veripää-madonnat lepäävät mustesuihkutulosteessa kiedottuina muovikäärinliinaan, jonka kalvojen neitseellisiin taitteisiin muodostuu yllättävän vaginaalisia ruusukkeita. Väkivallasta viestivä kirves odottaa pölkyllä.

Nykäsen soputelttayksiö Töölönlahden rannalla viinipulloineen panee miettimään: Kuinka monen tilipussin päässä ”kunnon kansalainen” onkaan Kassi-Almasta? Tänä monenlaisen epävarmuuden aikana matka ei ole monelle kovinkaan pitkä, ja syöksy voi olla yllättävän nopea.

Kultaharkot vastaan kukkarot -nimisen pelin pukuherroista osa onkin rouvia. Puku roolittaa, antaa valtaa ja kätkee tehokkaasti henkilön. Vastapuoli, syrjäytyvät, raskautetut, äidit ja tyttäret ovat yksilöitä, jotka suojelevat, tanssivat ja taistelevat kaikin keinoin henkensä pitimiksi ja lastensa puolesta.

Merja Kuparin maalaukset henkivät pidätettyä ja purkautuvaa liikettä. Kupari ei säästele värejä.

Punaiset, siniset, oranssit, limet, mustat ja violetit leiskuvat asetelmallisissa puoliabstrakteissa akryylisommitelmissa raikkaina kuin riepumaton raidat.

Värin lisäksi yhtä oleellista lienee asetelma, muotokieli, perspektiivi ja rakenne, jotka hajoavat lähes kubistiseksi, tuoden mieleen Matissen ja Picasson energiset teokset. Olipa tuoli tyhjä tai täynnä ihmistä, teos on aina äärimmäisen elossa. Kyllä täällä on joku!

Tiina Pensolan tussitöihin on helppo eläytyä. Viraston koneistossa on vähän tilaa niille, jotka eivät sovi byrokraatin laatimaan lokeroon. Mitäs jos itselle sopivin sarake puuttuu kaavakkeesta? Onko ihmistä enää edes olemassakaan? Sattumalta -teos puolestaan irvii itseironisesti, itsetietoisista ja elitististä taidemaailmaa ja sen arvotuksia.

Piirrosteknisesti Pensolan mustavalkoinen tussitekniikka toimii kuin kone. Öljymaalaukset saattavat olla hieman hahmottomia kuten Kuningatar, tai sitten ne ovat maalausten — Lehdistön ihannetyttö, Vaikene ja Miten se nyt noin — lailla lähes raivoisia, todellisuuteen aukkoja repiviä kannanottoja.

Taidegraafikko Ritva Jalava luottaa puupiirroksissaan vakaaseen ja vahvasti pelkistettyyn viivaan. Väriä on harkitusti, eikä tyhjä tila tekijää pelota. Lapsen leikki on aikuisen totta -teos haastaa aikuisen vastuuseen omasta, tulevalle sukupolvelle asettamastaan esimerkistä.

Tyttö- puupiirroksessa kolme lasta seisoo aidalla katsellen etäisyyteen. Mekon liehuva helma tuo aidalle tuulen ja ilman. Vähän on kuvassa enemmän. Aita ei ole ylittämätön este. Kaikesta syrjäytymisen, väliinpuotoamisen ja väkivallan uhkatekijöistä huolimatta lapsen maailma lähtee aina rakentumaan toivon perspektiivistä.

Tuula Huittinen